

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSEG.
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Pénteken 30. Decemberben 1791.

Gyászos hir! — szomorú Tudósítás!! — Halálos ágyban fekszik az *Eszkendő*! — Még Oktoberben kemény hideg-lelésbe esvén, kevés reménység vala életéhez; de tsak ugyan ezen nyavallyájából egy néhány hetek alatt fel-gyógyulván, midőn már tellyes reménység vólna jobbulásáról, *Vizkorságha* esék, melly veszedelmes és rendkívül való nyavallyájából a' minden *Eszkendők'* leg-bőltsebb *Proto Medicussa* a' midőn tökéletesen ki-gyógyította vólna, a' múlt héten megint olly kemény hideg-lelésbe esék, hogy a' *Pulsusát* tapagató *Doktorok* között kétszer 24 órát edgyik sem ígér életének. — Gyászos hir! szomorú történet! Ha egyebet önként el-halgatunk-is ezen haldakló 1791-dik esztendőnek ditséretéről, elég az, hogy — ez az az áldott *Eszkendő*, ki az ő *Prædscessarai* által hi-

Q q q q q

prédik

prédált és meg-emészttett minden kenyeres kasarainkat bővségesen meg-töltette — a' *Márs* Fiait a' vérengező tsatákból, azokat Kedveléseinek Szerelmes kebelekre vízszá-téritette, és tsak nem egész *Euro-pában* kivánttsendelséget szült. — Tizenkét fiai valóának ezen esztendőnek: *Januarius, Februarius, Martz, Apr. Maj, Jun. Jul. Aug. Sept. Oktob. November és December*, 's ezek közzül is már most tsak az egy *December* virraszt nyavallyás ágya körül, a' többi mind a' Hóltak Országában várják édes Attyokat, 's ebbe-is tsak hálni jár a' Lélek. Kedves virágszál *Leányai*; a' *Tavaszi és Nyári, Czéreshez és Bakhushoz* mentenek vala férhez; kik tsak ugyan nem sokára meg-halván, ezeknek Familiai temető bójtaikban fekszenek. Ha az egy *December*-is megtalál halni — nints örökös — nints szükség a' Testamentomra — minden öröksége *Fiscalis*. — De jó volna ha a' *Denuntiáns Kurir* tertialitást kaphatna belőlle!! Nem ohajtja. — Egyedül tsak a' maga Olvasóinak kíván az Esztendő halálával-is szerete-tekben maradni. — 'S addig-is itt vagynak a'

Belső Tudósítások.

Béts. — Valamint a' szülő ágyban lévő **Fő-Hertzeg Alsószony** kedves Tsetsemőjével együtt; ugy az egész **F. Tsász. Királyi Udvar** kivánt egészségben vagyon.

Minden **Dikasteriumokhoz** ugy a' **Fels. Magyar Kantzelláriához** - is ilyen valóságos **Kegyelmes Királyi** rendelkezését méltóztaték ő **Felsége** ezen napokban botsáttani, sőt az **Udvari Ujjság** által-is közönségesen minden alatta-valóji előtt nyilvánosságá tétetni: hogy ennek utánna az **Instánsoknak** kéréseire, mellyek nékiek meg nem adattathatnak, ne tsak oly rövid és homályos feleletek, **Resolutziok**, adassanak, mint eddig közönségesen szokásban vólt, hanem azon valóságos indító okok és **fundamentumok**-is, mellyek a' **könyörgőnek** kérését meg a-

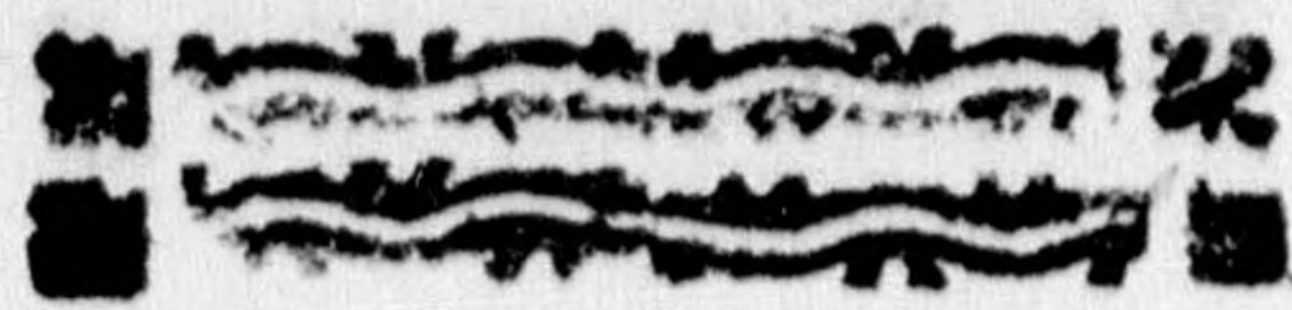
dat.

dattatni nem engedik, érthetőlög és illendően feljegyeztetsenek.

A' F. Tsászárné, a' mi Kedves néhai Anyánk-nak nevit és szivét viszelő *Mária Theresia* Korona fő Hertzegnénknek egy fülbe-valót, egy före való *Smukkot* és egy nyakbavalót küldött a' napokban ajándékba, mely 80-ezer forintokra betsültetik. A' Fels. Tsászár pedig egy drága *Tzobel* mentét ajándékozott ö Fő Hertzegségének, melly 70 - ezerre betsültetik — a' Koloniai Válofztó Papi Fejedelem Fő Hertzeg *Maximilián* egy olyan gyűrüt ajándékozott, melyben mint egy garas olyan egyetlen egy Briliánt lévén, 40-ezeret érőnek tartatik.

Feldm. B. *Bender* békeféség idején-is Komendérozójának tétetett Austr. Belgiumnak. — A' Lovas Sereg Generálisa G. *Tige* valóságos Hadi Tanátsofsá lett.

Ujjra meg-elevenedett a' hir, hogy Gr. *Eszterházy* Ferentz bizonyoson *Nápolyba* menne Követnek; ama Hazánk edgyik tüköre Gr. *Revitzky* Ur pedig *Akhembe*, a' jövő esztendőben tartandó *Europai* Fejedelmek Tanáttsába volna, a' mi F. Udvarunk' részéről ki rendelve. — Egy új Rendelés fog minden órán a' Német és Magyar Testörzökre nézve közönségesse lenni, melly szerint ezek a' Katonai engedelmelességre szoktattatnak. Már-is a' Hadi Rendelések, mint akár mellyik Regementnél elkezdődtek *publikáltatni* itten; a' ki pedig engedelelem nélkül éttzakának idején ki talál maradni a' Gárda-házból 's künn hál, elsőbben árestommal; az után pedig azzal fog büntettetni, hogy All Hadnagynak Regementhez küldetik. — Egy jó Atya szüntelenül szemlélője a' maga tselédes hazának, és ennek fogyatkozásait leg-közelebbbről kívánnya fellegélleni. Ö Felsége ebben a' részben is a' maga alatta-valóinak magát édes Attyoknak lenni akarván meg bizonyítani, ugy halljuk meg-határozta magában, hogy örökös Orzágaiban bizonyos útozásokat tégyen, és a' környülállásokat, mindenütt a' hová tsak el-érkezhetik, személlyesen vizsgálja

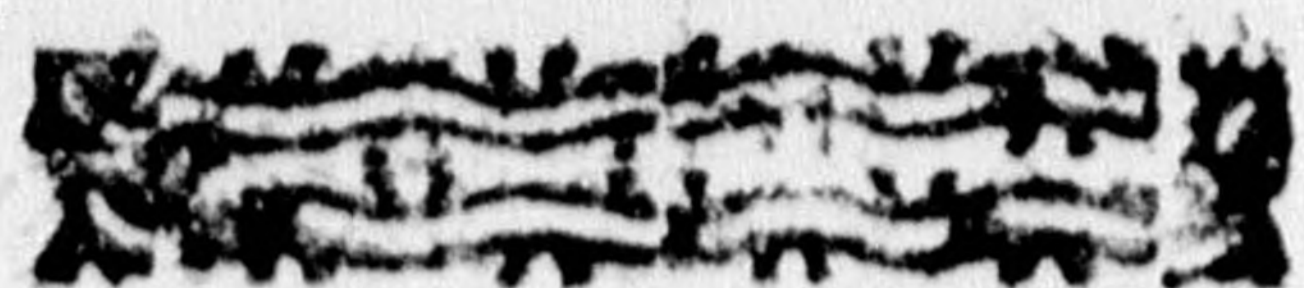
meg; és közelebbről mindjárt a' jövő esztendőben is egy ilyen útat szándékozik tenni, de merre felé, még ezt nem tudjuk.

Kolozvár 20-dik Dec. — A' folyó 1791-dik esztendőben Szent Mihály havának 18-dik napján váltanak ki a' N. Enyeden tanuló Togas Deákok, és Urfiak közzül mint egy 35-tön, a' kik el-szánták magokat egyéb Oskolai gyakorlások között különösen a' Magyar Nyelv mívelésére, vagy inkább magoknak a' Magyar ékesen szollásban való gyakorlására. Első dolgok a' vólt, hogy Professzoroktól engedelmet kérjenek egykís Társaság fel-állítására, mellyben anyai nyelveket kötött és köttetlen beszéd által gyakorolhasák. Nagyobb része a' Professioratusnak, kik között vólt a' Rector, nem tsak helybe hagyta, és meg-engedte tzeljokat bé-küldött Követtyeik előtt, sőt minden ki-telhető segittséget is ígért szembe; vóltak olyanok is, a' kik nem találván némelly bé-járós (tyúk fogó, nyúl sütő) Déákjaiknak, és Attyokfiainak nevét a' Társaság Tagjainak nevei közt ez iránt kedvetlenségeket kimutatták, de ugyan tsak nyilván ellent nem mondtak, hanem alattomba való ijesztgetésekkel, és ígéretekkel némelly Tagjait a' Társaságnak el-idegenítették, ugy hogy tsak 22 maradott ezen kívül a' közönséges Letzkéken, majd minden órán elé hozta némelly ember a' Társaságot, és tsufolódott véle. — Ez ellent nem álván az Ifjak, Társaságot formáltak, mellynek tzelja az: 1-szor Fordit Deák, Német, Frantzia, és Görög Könyvből; nevezetesen vig és szomorú Játékot Gyermeknek nevelésire tartozó könyveket. 's a' t. — 2-szor. Ki adott matériákra dolgozik eredeti Odákat és egyéb formában öntött gondolatokat, helyek és indulatok le-festésit. 3-szor Ide hátrább eredeti Magyar Theatralis Játékokot. Holmi Tudományos vizsgálódásokat Historiába és régiségbe Magyarul akár köttetlen, akár kötött beszédbe. Vagynak a' Tagok közt Urfiak, első rendü Deákok, és Gyermeknek is, azért vették-bé az utolsókat, hogy szokjanak, Ugyan tsak

tsak nevek nints a' Társaság Tagjainak nevei közt, és nem annyira munkás, mint Tanuló Tagok. De azonba, az Enyedi Professzorok közzül egy sem Patronusa a' Társaságnak. Sőt ha nem merik is a' világ szájától mondani, de szeretnék, hogy a' fiu ne legyen jobb ember az attyánál.

Győr V-megyéből. — Ezen alkalmatossággal még ezen Türedelmet mutató szép tselekedetét-is, M. *Fengler* Győri Püspök Urnak, kivántam az Urnak tudtára adni, melly is ebből álló: hogy t. i. azon felebarátját külömböztetés nélkül igazán szerető, és vizont igaz szeretetet, sok jeles tetteire nézve érdemlő Méltóság, az el-múlt nyáron, midőn egy Győri Kereskedő *Nesztorovits* nevezetű nem edgyesült Görögnek, férjhez menő Leánya meghalálozott vólna, azon Kereskedőnek alázatos kérésére, az egész Városba és valahol tsak tettzik vala annak, több izben-is ingyen lejendő harangozást mingyárt nagy készséggel meg-engedni méltoztaték, melly dolog még soha annak előtte Győrött nem történt vala, és azért emlékezetre méltó.

A' *Velentzések Zánté* nevű szigetén egy föld-indulás üté-ki magát Nov. 18-dikán estére kelve, melly olly nagy vala, hogy egész házak omlának-le, és alig maradának 10-en ollyan épségben, hogy veszedelem nélkül lehessen benne lakni. Még 16 napok mulva sem vala a' föld nyugodalomban; a' faluk 5 mért-földnyire körül-bé mind öszve omlottanak. 13-dikban egy iszonyú föld alatt való zúgás, szűnés nélkül való első, és menydörgés következők-bé, mellyből sokan az egész szigetnek el-sűj-jedésétől tartottanak. Már ekkor 80 emberek ölettenek vala a' le-dőlt épületek alá, és sokkal többen sebesedtenek-meg. A' *Muzka* Konsulnak *Gamerának* felesége, sok más Afzszony személlyekkel edgyütt tsupán ijettekbén halának-meg. Más nagy Városokra-is ki-hatott, 's még meg nem szűnt ezen rémitő ostor.

Austriai Belgium. — *Brüsszel* 13-dik Dec. Ezen napon egy Proklámátzió téteték a' Brábántziai Statusokra nézve közönségesé, melly hogy sokakban nem kevesebb kedvetlenséget okozott legyen, mint a' mennyi örömet némellyekben, világos ebből, hogy ezen Statusok azonnal el-olzlának, 's a' mint mondják sokan fordították szeke-
rek rudját ezen Urak közzül Hollándia felé. — Itt ez szerint még máig-is tsak ugy gondolkoznak a' Státusok, mint előbb: és semmi sem igazabb mint az, hogy végre az ő le-tsendesítettésekre tsak ugyan keményebb eszközöket kénytelenítették a' Felség elő venni, a' mint ezt azon Felséges Végezés bizonyította, melly 13-dik Dec. hirdetteték - ki, és a' mellynek summás foglalattya ez:

„Austriai Belgiumnak minden Tartományai meg-esmerték és el-fogadták ő Felségének példa nélkült való atyai kegyelmességét, tsak a' Brábántziai Státusok szegeztek magokat meg-átalkodva ennek ellene, mellyért végezetre ezen következő meglett dolgok indították ő Felségét a' keményebb eszközökhöz való nyulásra: u. m. Az egész világ tudja azt — hogy a' Brab. Státusok az ezen esztendei. Febr. 10-dikén költ parantsolat ellen az ő ugy nevezett hadi Tisztyeiket fizetéssel tartották, sőt az ő ugy nevezett Belgiumi Táboroknál több Tiszteket-is vettének-fel, az ő Revolutziokori szándékokat semmit sem változtatták, sőt minden ő Gyűléseik az ólta-is a' támadásoknak gyújtó közép pontumai valának: — hogy magokat a' törvényesen fel-állított fő Tanátsnak mind végig ellene szegeztek: — hogy a' Nemzet és a' Felség között való köte-
seket magokban foglaló irásokat, mellyek a' Revolutzió alatt az ő kezekbe estek, el-dugták: — a' Subsidiumot, mellynek az ő Felsége mérséklett kívánsága szerint 5 — öt esztendőnként való bé-fizetését a' több Tartományok mind jó szívvvel fel-válolták, a' Brábántziai Statusok viszsa fizetni meg-tagadták: — hogy a' *Joujeuse Entreval* viszsa élni, azt a' magok tettzéseik szerint magyarázni,
a'

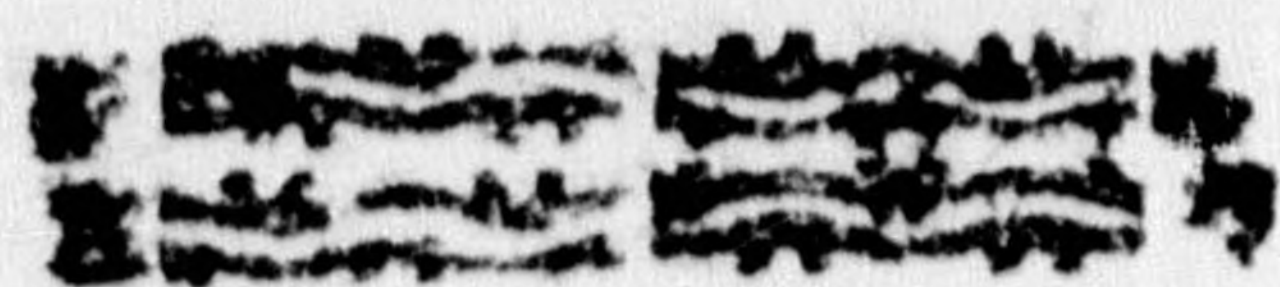
a' népet ez által ingerleni, még máig - is meg nem szüntek 's a' t. Sőt: — hogy még az esztendei szokott Subsidiumnak bé - fizetését sem akarják: — — mind ezekre az okokra nézve meghatározta a' F. Uralkodó magában, hogy a' maga jótéteményeit és a' meg - esett méltatlan meg - bántatásoknak elfelejtését, olly formálog, mint a' több Belga Tartományaira, Brabántziára ki - ne terjeszse. Jelenti tehát ő Felsége:

1 - ben. Hogy azon adósságokat, mellyeket a' Statusok a' Revoluzió alatt tettek, tellyességgel nem Sanctionálja, az az törvényteleneknek lenni jelenti, és ez szerint a' Statusoknak számadását szorosan meg - kívánja.

2 - szor. Igen keményen parantsollja ő Felsége, hogy a' Fiscalis Tanácsosok, a' Statusok által el - tékozoltatott pénzeknek, és az általok tett adósságoknak, ugy az Ország azon jövedelmeinek, mellyeket a' Státusok törvénytelenül el - éltenek szorosan utánna járjanak, és a' Státusokkal meg - fizetessék, így szintén az Arkhivumban hibázó irásokat és Aktákat töllök elő kérik.

3 - szor. Azt kívánja ő Felsége, hogy a' Fiscalis Tanácsok ezen *Inquisitióban* a' törvényeket szorosan szemek előtt hordozzák. Végre

4 - szer. Noha a' Amnestiát ő Felsége csak igen kevés személyeknek ki - vételével tétette volt közönségsé, hogy így a' kegyelmességnek úttyán, annál hamarább meg - térithesse a' tévelygőket: mind az által már most, mivel ezen majd közönséges Amnestiát a' Statusok ugy a' mint illet vólna a' magok halznokra nem fordították, ő Felsége - is azt a' Statusokra nézve mind addig el - halasztani fogja, mig le nem tsendesednek, és a' Törvényeknek bolzsú - álló ereje mind azokat, kik Brabántziát tovább - is nyughatatlatkodtatni meg nem szünnek, egyedül fogja zabolázni. A' Tartomány lakosai azonban egészzen vetetve az ő Felsége kegyelmessége felől bizonyosok maradhatnak — *Mária és Albert,* „

Sokan meg-jövendölték azt már régen, hogy mivel Auszriai Belgium Hollandia és Frantzia Ország között nem egyéb, hanem egy közös *Hid*: ezen az okon bajoson álhat itt-is addig tökéletes tsendesség helyre, valameddig a' mozgások mind két felől le nem tsendesednek. Jó lenne, hogy ezen jövendülés ne tellyesednék-bé: de még e' máinapig fájdalom! hogy szemmel láthatóképpen bé tellyesedett. A' tűz pedig nem hogy Frantzia Országban tsendesednék, hanem még Hollandia felől is mind inkább inkább kezdi magát ki-ütni a' hamu aloll, a' mint ezt tsalhatatlanúl bizonyittyák.

minden Külső Országi Tudositások.

Hollandia. — A' Hollandiai Helytartó Hertzeg tellyességgel nem akarja a' fellyebb való egyenetlenség alkalmatossággával fel-vett Német Katonákat ezen Országból ki-küldeni; melly bölts szándékán ezen Hertzegnek nem-is tsudálkozik senki, a' ki tudja, hogy tsak ugyan Német Sergek 's katonák vóltanak azok-is, kik ötet ide vizsgálva helyhez-tették vala: a' Hollandiai Rendek pedig most újanton minden igyekezettel azon vagynak, hogy ezen Német Sergek innen haladék nélkül takarodjanak vizsgálva a' magok hazájokba. Mi némü követkeéseket szüllyön ezen dolog jövendőben, még eddig nem tudjuk. Talám ez indította a' Helytartó Hertzeget arra-is, hogy Auszriával való Szövettséget keressen.

A' *Frantzia* Király' két Testvérei, *Monsieur* és az *Artesiai* Gróf közelebbről egy egy valósztt küldöttek a' Királynak azon hozzájok küldött Leveleire, mellyben hazájokba való vizsgálva térésre intetnek, mellyeknek némelly ki-fejezése, tsak azért is olvasást érdemelnek mivel ezekből minden ő igyekezeteiket által látni leg-könnyebb. — *Mosz-ziönök*, a' Király nagyobbik testvérének felelete:

„*Király! Testvérem és Uram!* — Gróf *Vergennes* egy Levelet ada nékem által, mellynek Titulus-

tulusát alig esmérhettem magaménak lenni, noha
 a' Kereszt nevemet - is benne szemléltem, annyira,
 hogy noha *Vergennes* bizonyosan enyinnék lenni
 erősiténé, még-is mint nem nékem tartozót, szin-
 te hogy vizsgálva nem küldöttem: tsak ugyan utol-
 lyára fel - szakasztván, midőn Testvéremnek nevét
 láttam, nem kételkedtem tovább, és olly tisztelet-
 tel olvastam, a' mint azt Királyomnak tisztelete ki-
 vánta. Lehetetlennek tartom, hogy az a' paran-
 tsolat, melly haza menetelemet kívánja, a' Ki-
 rálynak önként való szabad akarattyaából származ-
 zék, és nékem, annak engedelmeskedni, a' betsü-
 let, köteletség és az atyafiúi szeretet nem engedik.
 's a' t. — *Stanislaus Lajos.* „

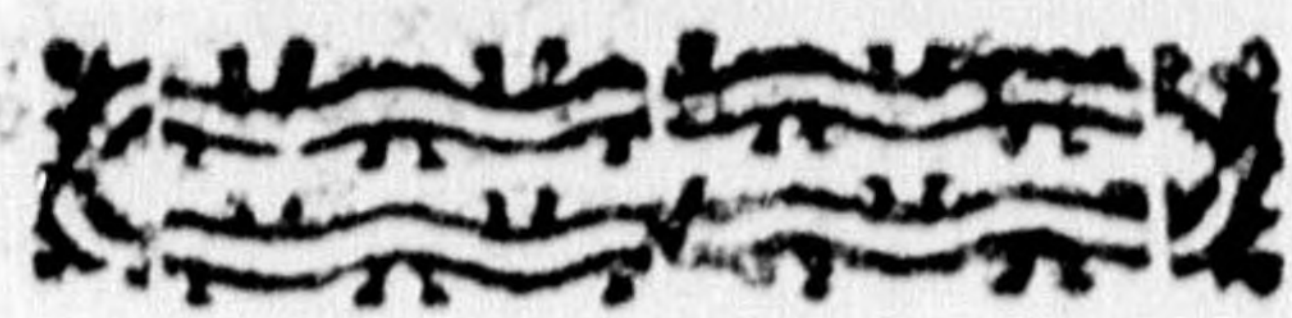
Az *Artésiai* Grófnak-is éppen ezen erejű egész
 felelete. A' mi ebben-is nevezetesebb ez: hogy ő
 is alig esmérhette ezen Levelet magához tartozó-
 nak lenni, noha Gr. *Vergennes*, ki a' Levelet által
 adta, azt a' Grófnak tartozónak lenni erősitette.
 Mindenek felett a' Kereszt neve mellé tétetett Titu-
 lust ismérhette a' Gróf igen nehezen magájénak len-
 ni. Végre a' Petséttyéről tsak ugyan meg-esmérte,
 és a' Levélnek végére iratott nevet illendően tisztel-
 te. A' Levélnek olvasásából tsak ugyan a' Király-
 nak morális és phykai fogságát jól által látván,
 ugy itél, hogy nem veheti a' Király a' Grófnak e-
 zen tselekedetét, melly szerint az ő ellenségei ál-
 tal ki-tekertetett parantsolattyaára az Országba viz-
 sza nem mégven, a' Törvényvel ellenkezőnek lenni's.
 a' t. „ — Ezekből a' feleletekből világos, hogy
 a' Frantzia Printzek még eddig nem mondtak - le
 a' magok meg - szokott titulusaikról, 's kedvesen
 vennék, ha a' Frantzziáknak Királlya-is, nem fe-
 lejtené azt el az ő Kereszt neveik mellől. Ellen-
 ben pedig nyilvánóságos innen az-is, hogy a' Fran-
 tziáknak Királlya egész a' maga Testvéreinek titu-
 lusokig meg-kívánja tartani az ujj Konstituzionak
 reguláit, mellyek szerint ezen Printzek a' többek
 között a' magok régi titulusaiktól-is meg-fosztatta-
 nak. — Ezen ujj Konstituzió szerint már az ed-
 dig

dig *Mofzsió*, a' Király nagyobbik testvére, most *Printz Stanislaus Lajos Xaveriusnak*, a' második pedig u. m. a' volt *Artésiai Gróf Printz Károly* *Filipnek* neveztetik.

A' Király azonban úgy láttatik magát viselni Párisban — mint a' leg-első Frantzia Patriota. Dec. 14-dikén személyesen jelen vala a' N. Gyűlésben, és a' leg-nagyobb tisztelettel fogadtatott. Egy közönséges beszédet tartván, elő adta a' többek között azokat az eszközöket, a' mellyeket a' ki-vándorlottak ellen az Ország-bátorságba való helyheztesére már el-követett. P. o. hogy a' Treviri P. Válofzó Fejedelemnek tudtára adta, hogy Jan. 15-dikén túl a' ki-vándorlottakat a' maga földén meg ne szenvedje, külömben magát ez által a' Frantzia Nemzet ellenségének lenni ki jelenti: hogy a' Romai Tsászárt-is a' maga kötelességeire réá emlékeztette 's a' t. — mellyek ha valahogy tsak ugyan gyűmöltstelen eszközök tanálnának lenni, már így maga a' Király-is egyebet a' fegyvernél hátra lenni nem láthatna.

Koblentzből ezt írják 16-dik Dec. A' Trieri P. Válofzó Fejedelem felelt már a' Frantziának. „A' Nemzetek törvényre kívánnya — így szoll ezen Fejedelem — hogy a' jó szomszédság meg ne sértetörjéz: de hogy a' P. V. Fejedelemnek vérei itt az Udvarnál ne mulathassanak, ezt semmi törvény nem tilalmazhattya. A' mi a' több ki-vándorlottakat illeti, itt ezek-is el-ülhetnek, mint más idegenek. Ezek itt minden ellenek való panasz nélkül a' leg nyugodalmasabban viselik magokat. — De ha tsak ugyan a' Nemzetek Törvényéről kellene-is szollani: ezt előbb Frantzia Országáról lehet mondani, hogy meg-rontotta, le-tapotván a' Treviri Papi V. Fejedelemnek Papi és földes Uri julsait a' leg-nyitvánságosabb frigy kötések ellen egyszeriben, 's panaszait ennek még tsak meghalgatni sem méltoztatott.”

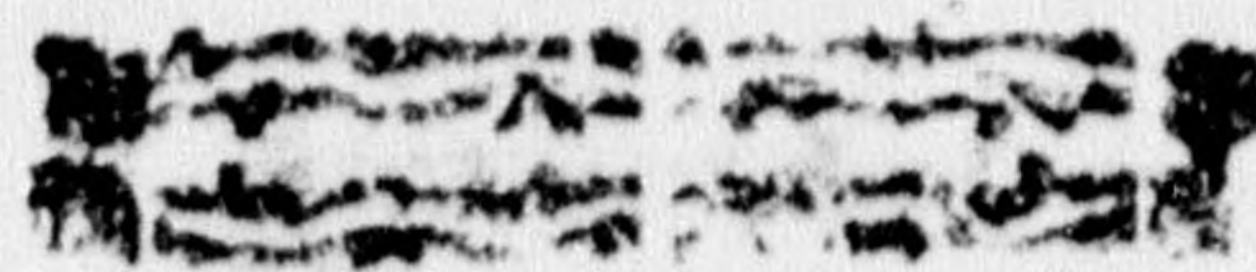
Ezen feleletekből 's az ehez hasonló Datumokból úgy láttzik, hogy még itt távol vagyon a' békelesség, és igen nagy szükség vagyon az Europai Feje-

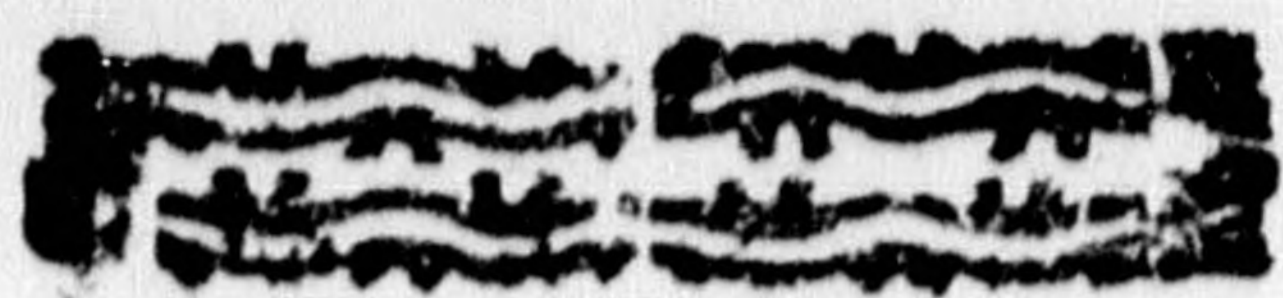
Fejedelmeknek *Akheni* gyűlésekre: de addig-is, még ez lehetne azt írják:

Hogy *Birminghamban*, *Angliában*, 40-ezer darab fegyverek vásároltattanak-fel a' Contra-revoluzionisták számára. A' Spanyol Udvarról ezt írják, hogy már most ez-is temporizálni kezdett a' Frantziákra nézve, várván hogy mit szülnek az idő és a' több Udvaroknak környülállásai. A' Frantzia Nemzet közelebbről-is szorgatta a' Spanyol Udvar, hogy ismérje-meg törvényesnek lenni az ujj Konstituziot: de most-is tsak ezen feleletet nyerte, hogy a' Spanyol Király még máig sem győztetethetett-meg a' felől, hogy a' Király önként fogadta-el a' Konstituziot.

A' Spanyol Király tiszta aranyból készítettett egy Oltárt, mellynek tsak a' munkája 30-ezer *Livra*. Ne tsudályuk tehát, hogy a' kész pénz Spanyol Országban tsak 100 Mill. a' Klastromokban heverő merő Kints pedig 200 Millió Tallér. Azonban most a' Spanyol Királynak-is tsak vagyon hová tenni a' kész pénzt; — mert a' Maskarai Fejedellemmel tsak kevés ideje, hogy drágán vásárolt békeiséget — a' Marokkoi Tsászárral még máig-is mind tart háboruja — Angliának 150-ezer Piásterket kell fizetnie a' *Nootka-Zund* mellett esett kártétel miatt — 's még pedig a' mi nevezetesebb, még tsak ezen 150-ezer Piásterket sem fizette-le: — mind ezekből könnyü ki hozni, hogy nagy hitet kíván olyan arany oltárt, mellynek tsak a' munkája 30-ezerben kerüllyön, 's ezt-is pedig Párisban tsináltatni a' Spanyol Királynak. — A' Spanyoloknak-is igen kedvetlen hire érkezék közelebről *Cuba* szigetéről, melly szerint itt éppen az ajtó előtt szemléltetik állani a' veszedelem. A' Szeretsenek a' Spanyol részeken-is emelik a' magok fejüket, és a' sz. *Domingó* bélieket akarják követni.

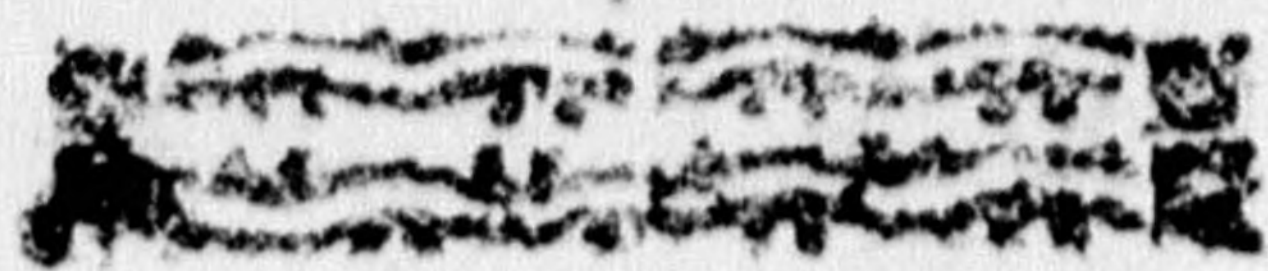

Német Ország. — A' *Moenus* vize' mentében, *Offenbach* nevezetű Német Mező-városban lakott egy igen különös Ur — Báró *Frank*. — Ez, Hertzegi módra élt; de honnan vette a' temérdek pénzt: nem lehet egyenesen tudni. Azt beszélik, hogy valamelly *Napkeleti*, 's már száz esztendőktől fogva fenn-álló Társaságnak lett légyen a' Feje, melly Társaságnak Tagjai hogy *Lengyelekből*, *Örményekből*, és *Görögökből* állyanak, onnan lehet gondolni, mivel sok *Lengyelek*, *Örmények*, és *Görögök* laktak mellette; ugy hogy a' Báró' udvari Embe-reivel együtt, reá ment szintén hat száz személyre ezeknek számok. Ötven pompás öltözetű Testör-zöket tartott. — A' tiszteletet, mellyel viseltettek eránta minden hozzá tartozói, szintén imádásnak lehet mondani. Ezen hónapnak 16-dikán múlt-ki a' világból. Két napokig vólt ki téve, közönséges látás végett a' teste, *hermelinnel* prémzett veres *Lengyel* ruhában. A' lábai, veres karmasin szín pántlikával vóltak öszve kötve. Tizenkettődikén temet-tetett-el, következő emlékezetes pompával: — Minekelötte el-indúlt vólna a' halottas Sereg, oda járúltak a' testhez egyenként a' meg-hólnak tiszte-lői; meg-illették kezekkel (*Zsidó* szokás szerint) annak lábait, 's engedelmet kértek tőlle. Még kis gyermekeiket-is oda vitték hozzája az Anyák, 's azokért is engedelmet kértek a' meg-hólttól; hanem a' láb-illetést magok tették-meg a' gyermekek. Vég-be menvén ezen tzeremonia, kezdődött a' temető felé való menetel. Elöl indultak az *Afiszonyok*, mindnyájan fejér ruhákban díszeskedve, 's kezek-ben égő viafz gyertyákat tartva; utánnak a' Gyer-mekek, nyilakat vivén kezekben; azután a' Férj-fiak, *Lengyel*, *Örmény*, és *Török* gazdag köntös-sökben. Ezeket követték a' Házi Tisztek. Itt hoz-ták 18 személyek a' holt testet éppen azon az á-gyon, mellyen szemléltetett vólt az a' háznál, 's a' mellyre olly formán vólt helyhetve, hogy bal artzúlatjával a' párnára hajlott, mintha ugyan tsak aludna. Elötte 's utánna a' testnek, két Öregek men-

mentek hajadon fővel. Jobb felől a' test mellett, a' meg-hólt Bárónak egy Leánya, 's két Fiai; bal felől H. *Lubomirsky* Márton, kinek mejjén tündöklött a' *Sz. Anna* Rendje' tzimere, más fő Emberekkel együtt. — A' külsőbb rendet formálták, jobb és bal oldalról a' Testörzök, kiknek szomorú musikájok egyesült a' harangok' zengésével. A' sirnál várta már a' hólt testet egy, fejér atlaszszal bévont, belől arany fonalakból készültt lengeteg materiával; kívül pedig arany paszománttal ékesített koporsó, mellybe midön bé-tézetett volna a' hólt test azon ágy-bélin, a' mellyen feküdt vólt: keserves sirás, és jajgatás lett; de a' melly egy jelre ismét félbe szakadt; és ekkor a' fenn említett két Öregek egy rövid imádság formát mondtak. E' meg-lévén, ismét rá kezdette a' sirást és jajgatást a' meg-hólthoz tartozott felekezet; le-botsáttatván pedig a' sirba a' koporsó, mindnyájan egy egy marok földet vetettek reá a' siralmasok. Temérdek Nép tsődült öszve mindenfelől, még *Frankfurtból*-is ezen ritka pompának szemlélésére.

Ez előtt mint egy 12 — 13 esztendőkkel, Bétsben vólt a' lakozása ezen gazdag, és felette pompás Urnak. Koronás Fejedelmek se járnak rend szerint azzal a' pompával, mint a' mellyel ő szokott vólt jární. Ha ki-kotsizott: előtte hat, utánna-is hat lovas Testörzök nyargaltak, kiknek ruháik rakva vóltak széles arany paszomántokkal. El-győzhette ő a' nagy pompát, mert gyakorta érkezett számára egy 's több szekér pénz is. Némelleyek azt meséllik felölle, hogy a' Carpathus hegyeiben talált volna valamelly nagy rakás pénzre. — A' Leánya, ki már most mint egy 30 esztendős, még akkor igen szép virágjában vólt. Örömetst férjhez ment volna valamelly Kamarás Urhoz, 's el-is veték volna jó szívvvel, mind szépségéért, mind kivált sok kintséért; de az idegenitette tölle a' Gavallérokat, hogy nem tudhatták, mi Ember az Attya, — *Némelleyek Zsidónak gondolták. De hogy Zsidó csak ugyan nem vólt: onnan meg-tettzett, hogy szorgalmato.*

matosan el-járt a' szent Misére. (El-járt, a' mint közelébb írják Regensburgból, Offenbachban-is; de még szorgalmatosabban tartotta a' magános Üléseket) és valahányszor fel-mutatták a' Szentséget, ki-kelt székéből, 's fel-emelt kezekkel borúlt a' földre. — Bétsből, Brünnbe ment lakni. — Történt egykor ott laktában, hogy nem érkezett-el a' pénze a' ki-rendelt időre, azért mindent tsak hitelben hozatott. A' Mészárosoknak főképp' sok mázsa húsert maradt vólt adós, mert naponként négy 's öt mázsára-is vólt szüksége. — Panasz jött ez eránt ellene, a' mostani Tsászárhoz: mellyet ő meg-értvén, igen meg-neheztelt a' Brünniekre, hogy olly háládatlanok vóltak; holott az ő Brünnben-való létéből nem kevés hasznot vett-bé a' Város. Mihelyt tehát pénze érkezett, leg-ottan ki-fizette adótságait, Offenbachba ment lakni, a' hol meg-is hólt.

A' 101-dik Kurirhoz tartozó Tóldaléknak hátra maradt része.

Örvendjünk T. Státusok ezen különös nyereségünknek és ő Msága velünk lett törvényes egyesülésének, de örvendezzünk ezen edgyesülésből származandó N. Megyénk boldogulásának-is, mert ki az Országnek öszve gyült Nagygyai előtt, Eredeti Törvényeinknek, és azokkal egybe tsatolt Nemesi Arany Szabadságainknak mind azon egy Testnek állandóságát, Hazája szerelmétől lelkesítettvén munkálkodta, hasonló serénységgel fogja egyenesen Kormányá alá adatott N. Megyénknek-is, mind azon egy Test Tagjának, később időkre terjedő boldogulását elől mozdítani. A' ki önnön maga-is, Kedves Hazánk N. Megyeiben külömb külömb-féle hivatalokat viselvén az érdemeknek szárnyain emelkedett azon fényes Poltzra, mellyben ő Nagyságát szemlélni szerentséltetünk, 's ez által régi Eleinek több századok előtt felsőbb Polgári és Egyházi hivatalokban lett emeltetésit mind követte, mind dicsőítette, nem kétlyük, hogy minden részait köz

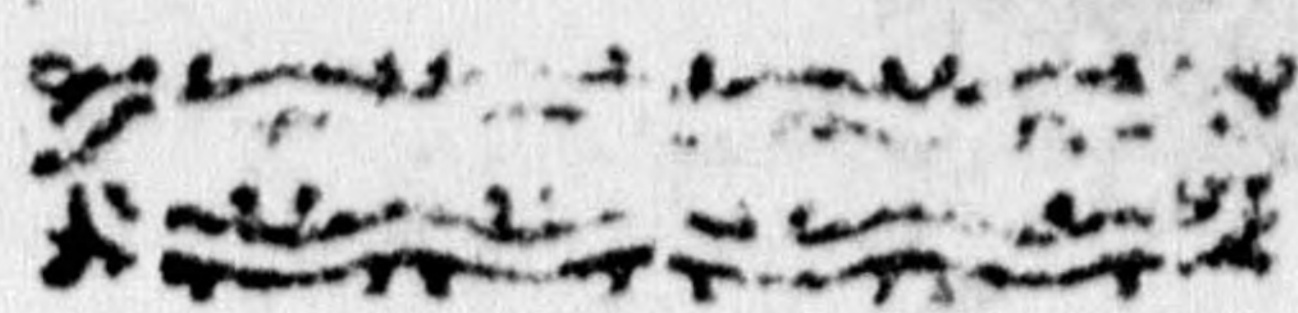
köz dolgainknak, ugyan azon indulattal böltséssel, mellyekkel az adakozó Természettől ékelítve vagyunk, fogja kormányozni, fog boldogulásunknak elől mozdítója lenni.

Illy bizodalommal tehát, ajánljuk magunkat T. Statusok! ajánljuk köz dolgainkat ö Nsága bölts, szelid és egyenes igazgatása alá; de ajánljuk fejenként Magistratualis Tisztyeinket-is, kik terhes hivataljoknak suljával küszködven, eszközökké lettenek köz-bóldogulásunk munkálkodásában, kik életüket, javaikat, gyakor kotzkára vetvén, segítették mind az el-múlt Háborunak viszontagságait hordozni, mind pedig az ide való föld népe szelidítésével a köz-bátorságot helyre állítani. Ezeket mondom, ajánljuk Mságos Fő Ispány Urunk ö Nagyságának kegyelmében, hogy fáradozásaik jutalmokat hathatós közben-járása ereivel felyebb helyeken el-nyerhessék, és kiáltsuk egy szívvvel szájjal örömünknek nagy vóltában Ellyen Mságos Fő Ispány Urunk ö Nagysága!!

Végezven beszédjét fent irt N. Vármegye Fő Notáriusa, még egy néhány kegyes rendelései a' Felséges Helytartó Tanátsnak el-olvastattanak, és így fejeződött-bé ezen bé-iktatásnak köz-örömünk, 's tellyes meg-nyugovásnak napja.

Más napra u. m. fent irt Szent András Havának 9-dikére derülvén Mgos Fő Ispány Ur ö Nga kegyes rendeléséből folytatott a' Gyűlés, el-olvastatott a' Flges H. T. Tanátsnak további kegyes rendelése, és külömb féle hatalommal élő Székeknek ide közlött tudositó Levele.

A' következő 10-dik és 11-dik napokon a' M. Fő-Ispány Urnak elő-ülése alatt a' köz. Gyűlés folytatott, 12-dikben pedig Criminális Sedria tartatott. Az ezen vidéken el-hatalmazott Tolvajok ellen való minden rendelések meg-tétetnek, és a' jó rend vissza állittatott. — Minnyájon azt obajtyuk, hogy a' nevezett nagy Mgú Fő-Ispány Urunknak személlében lehessen végre ezen Vármegyében eleitől fogva áthatatlan változó fő Ispányi val.

változhatatlan. Ezen mi V-megyénkben ugyan-is, a' Bánátusnak, Magyar Országgaí esett reinkorporal-
tatása után, majd szüntelenül valók valának ezen
fő Méltósági rangban való változások, a' mint-
hogy előbb mindjárt *Nitzky* Kristofnak Gróf *Gjóri*,
az után Gr. *Jankovits*, Gr. *Botyáni* János, *Batsó* Já-
nos ő Excja, ennek ismét Gr. *Botyáni* János fog-
lalá-el helyét, ki-is ezt végre önként el-hagyván,
mostani örömünknek alkalmatofságát készítte.

A' néhai Gróf *Károlyi* Ur ő Exja Magyar gya-
log Sergét Magyar Indigéna B. *Venkheim* Ur kap-
ta; de a' Sereg *Antal* fő Hertzegnek fogja nevét vi-
selni. — Ezen boldog emlékezetű Gr. *Károlyi* Ur
ő Exját fél esztendeig gyászolja ezen Sereg, az O-
berster *Nikoletti* Ur parantsolatjából; és minden ha-
di tzimerein fekete fátyolt visel; így akarja ezen
Tiszti Kor ő Exjának meg-hálálni azt, melly szerint
ez a' Kegyelmes Ur a' maga Proprietariusi fizetését
a' Háboru alkalmatofságával a' maga Serge-béli
Tiszt Uraknak adta; az egész sergebéli köz embe-
reknek pedig egy néhányszor adatott a' maga pén-
zére köntöst.

A' Szent *István* Mártyr napi Udvarí pompában
2 Német és 4 Magyar Kamarások kifirik vala ő
Felségét a' Sz. *István* Templomába: egész Magyar
öltözetben paripán; u. m. Gr. *Althán*, Szala Vár-
megye' Fő-Ispánnya; Gr. *Károlyi* Josef; Gr. *Erdödy*
Károly; 's Húszár Kapitány Gr. *Waldstein* Urak.

NB. Meg-szolgált a' *Deres* fél esztendei pat-
koját; ujjat veretünk a' jövő Keddig lábaira — —
hogy a' maga Urainak udvarlásokra az Ujj-eszten-
göben botlás nélkül szaladhassan.

